

Správy z EUIPO

Nová štúdia o zneužívaní infraštruktúry na pašovanie falzifikátov

Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) v spolupráci s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) zverejnil novú štúdiu s názvom Skúmanie výziev nelegálneho obchodu v rámci iniciatívy Novej hodvábnej cesty. Štúdia skúma, ako môže rozsiahla čínska infraštruktúrna iniciatíva (známa v anglickom jazyku ako Belt and Road Initiative) prispievať k šíreniu falšovaného tovaru na globálnej úrovni. Hoci táto iniciatíva zlepšuje konektivitu a podporuje medzinárodný obchod, zároveň vytvára nové možnosti na nelegálne aktivity, najmä na pašovanie falzifikátov.

Hoci táto iniciatíva zlepšuje konektivitu a podporuje medzinárodný obchod, zároveň vytvára nové možnosti na nelegálne aktivity, najmä na pašovanie falzifikátov.

Hlavné zistenia štúdie

Nárast falzifikátov – Od roku 2015 sa na hraniciach Európskej únie výrazne zvýšil počet zachytených falzifikátov prichádzajúcich z Číny. Nárast súvisí s presunom pašovaných tovarov z veľkých kontajnerových zásielok na menšie balíky, doručované poštou či kuriérskymi službami, ktoré sa ťažšie monitorujú.

Zložitejšie trasy – Pašeráci čoraz viac využívajú zložitejšie trasy a nové logistické uzly, ktoré vznikajú v rámci novej infraštruktúry. Štatistická analýza ukazuje pozitívnu koreláciu medzi úrovňou investícií do Novej hodvábnej cesty v krajine a vývozom falzifikátov z tejto krajiny.

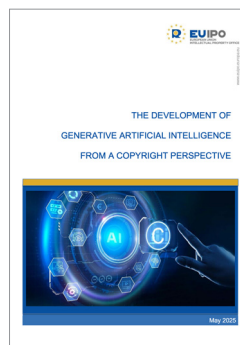
Voľné obchodné zóny – Voľné obchodné zóny sa v niektorých krajinách stávajú zraniteľnými pre pašovanie a pranie špinavých peňazí. Tieto oblasti často nemajú dostatočný dohľad, čo umožňuje nelegálnym obchodníkom ľahšie obchádzať pravidlá a zákony.

Na základe týchto zistení štúdia odporúča zintenzívniť medzinárodnú colnú spoluprácu, zamerať sa na dôslednejšie monitorovanie menších zásielok, zvýšiť transparentnosť zahraničných investícií a sprísniť kontrolu v logistických zónach. Cieľom je zabrániť tomu, aby sa ambiciózne infraštruktúrna vízia Novej hodvábnej cesty stala nástrojom legalizácie nelegálneho tovaru.

Viac informácií a celá štúdia je dostupná na webovej stránke [EUIPO](https://www.euiipo.eu).

Zdroj: EUIPO Observatory 2025

Generatívna umelá inteligencia a autorské právo v EÚ – výzvy, príležitosti a potreba novej rovnováhy

V ére rýchleho technologického pokroku, ktorý prináša aj generatívna umelá inteligencia, zostáva autorské právo základom kultúrnej a ekonomickej identity Európy. Kreatívne odvetvia priemyslu Európskej únie, ktoré sa opierajú o silný rámec duševného vlastníctva, zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore zamestnanosti, inovácií a ochrane kultúrneho dedičstva.

Odvetvia závislé od autorského práva dnes predstavujú viac ako 17 miliónov pracovných miest a takmer 7 % HDP Európskej únie, čo zdôrazňuje strategický význam autorského práva pre prosperitu a globálnu konkurencieschopnosť EÚ.

Za posledných tridsať rokov digitálne inovácie zásadne zmenili spôsob tvorby, distribúcie a prístupu k obsahu. Počas týchto zmien sa právny rámec autorského práva prispôboval tak, aby tvorcovia za prácu dostávali uznanie a spravodlivú odmenu, čím sa zabezpečovalo prežitie kreatívnych sektorov. Nástup generatívnej umelej inteligencie (GenAI, z angl. výrazu Generative Artificial Intelligence) ale spôsobil bezprecedentné výzvy, ktoré si vyžadujú dôkladné prehodnotenie súčasných právnych nástrojov a podporných mechanizmov.

GenAI zásadne mení spôsob, akým tvoríme, komunikujeme a inovujeme. Napriek obrovskému potenciálu, ktorý táto technológia prináša z hľadiska rastu a konkurencieschopnosti, zároveň narúša tradičné hranice tvorby obsahu a zavádza nový normatív, v ktorom obsah nie je nevyhnutne výsledkom ľudskej činnosti. To otvára zásadné otázky: Ako môže autorské právo naďalej plniť svoju úlohu pri podpore tvorby, a zároveň umožniť inováciu? Ako zabezpečiť rovnováhu medzi ochranou práv autorov a rozvojom AI?

GenAI je často opisovaná ako tzv. čierna skrinka – s nedostatkom transparentnosti vzhľadom na vstupné dáta a fungovanie modelov a ich výstupov. Táto netransparenťnosť ešte viac komplikuje pochopenie jej vplyvu na autorské právo a otvára kľúčové otázky:

- ako GenAI využíva obsah chránený autorskými právami,
- aký právny rámec EÚ sa vzťahuje na takéto použitie,
- aké technológie sú k dispozícii na označovanie alebo identifikáciu generovaného obsahu AI a
- aké možnosti majú držiteľia práv na licencovanie používania svojho obsahu pre AI.

Tieto otázky sú ústredným predmetom analýzy predmetnej štúdie *Vývoj generatívnej umelej inteligencie z pohľadu autorského práva*, ktorej cieľom je objasniť technické, právne a ekonomické aspekty interakcie medzi GenAI a autorským právom. Štúdia skúma využívanie autorsky chráneného obsahu pri trénovaní modelov, analyzuje platný právny rámec EÚ a rieši aj technológie určené na označovanie výstupov umelej inteligencie. Rovnako sa venuje možnostiam licencovania a perspektíve vzniku fungujúceho trhu s dátami na trénovanie AI.

Ako ďalej štúdia uvádza, prístup ku kvalitnému a aktuálnemu obsahu je čoraz dôležitejší – nielen pri dolaďovaní modelov, ale aj pri generovaní obsahu pomocou RAG techník. Napriek tomu väčšina vývojárov GenAI využíva online obsah bez predchádzajúceho súhlasu držiteľov autorských práv. Zároveň sa však začína formovať nový trh s priamym licencovaním obsahu. V tomto kontexte bude nevyhnutné zaviesť účinné mechanizmy na uplatnenie výhrady proti použitiu autorsky chráneného obsahu, pričom existujúce riešenia vykazujú rôznu mieru účinnosti.

Štúdia tiež upozorňuje na dôležitosť transparentných informácií o pôvode diel, o možnostiach ich použitia a o pôvode generovaného obsahu umelou inteligenciou. Transparentnosť je kľúčová pre účinné uplatňovanie autorských práv aj pre právnu istotu vývojárov umelej inteligencie. Technické a právne výzvy, ktoré GenAI prináša, sa dotýkajú nielen kultúrneho sektora, ale aj vývojárov samotných.

Do konca roka 2025 bude významnou iniciatívou **zriadenie Centra poznatkov o autorskom práve pri EUIPO**, ktoré by malo slúžiť ako centrálny informačný a diskusný uzol pre držiteľov práv aj vývojárov, malo by poskytovať nástroje na vyhradenie práv, podporovať diskusiu o licencovaní a mediačných mechanizmoch a šíriť osvedčené postupy na zníženie rizík porušenia práv v kontexte výstupov GenAI. Navyše, vzhľadom na potenciálny ekonomický záujem by malo chrániť výstupy vytvorené AI aj vytvárať priestor na diskusiu o možnostiach ich ochrany prostredníctvom práv duševného vlastníctva.

Viac informácií je dostupných v štúdiu [Vývoj generatívnej umelej inteligencie z pohľadu autorského práva](#).

Zdroj: EUIPO 2025

Správy z EÚ

Správa Komisie o ochrane práv duševného vlastníctva v tretích krajinách a o monitorovaných krajinách kvôli falšovaniu a pirátstvu

Európska komisia zverejnila dvojročnú správu o ochrane a presadzovaní práv duševného vlastníctva (PDV) v tretích krajinách spolu s aktualizovaným zoznamom krajín, ktoré sú predmetom monitorovania z dôvodu pretrvávajúceho falšovania a pirátstva. Správa identifikovala nedostatky v oblasti PDV v týchto krajinách a poukázala na ich významné negatívne dopady na hospodárske záujmy EÚ.

Falšovanie a pirátstvo ohrozujú európsku ekonomiku.

Falšovanie a pirátstvo predstavujú vážne riziko pre hospodárstvo Európskej únie. V roku 2023 zadržali colné orgány EÚ na jej vonkajších hraniciach 17,5 milióna falšovaných položiek v celkovej hodnote takmer 811 miliónov eur. Popri fyzickom tovare sa zaznamenal aj nárast online pirátstva, ktoré sa stáva čoraz rozšírenejšou formou porušovania práv duševného vlastníctva.

Porušovanie práv duševného vlastníctva oslabuje odvetvia Európskej únie, ktoré intenzívne využívajú práva duševného vlastníctva. Tieto odvetvia prispievajú takmer k polovici celkového ročného HDP EÚ a vytvárajú viac ako 80 % vývozu EÚ, čím poskytujú cenné a udržateľné pracovné príležitosti.

Komisia aktualizovala zoznam „problémových“ krajín.

V rámci úsilia o zlepšenie ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva Komisia aktualizovala svoj zoznam „prioritných krajín“, teda krajín, v ktorých stav ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva vyvoláva v EÚ najväčšie obavy. Čína zostáva krajinou s najvyššou prioritou. Na druhom stupni priority sa nachádzajú India a Turecko. Argentína, Brazília, Ekvádor, Indonézia, Nigéria a Thajsko sú krajiny tretej priority.

Zverejnené dokumenty slúžia aj ako informačný nástroj pre držiteľov práv v EÚ, najmä malé a stredné podniky, ktorý im pomáha identifikovať potenciálne riziká pri obchodovaní v krajinách so slabou ochranou duševného vlastníctva a zároveň upozorňuje spotrebiteľov na riziká spojené s nákupom tovaru a digitálneho obsahu z pochybných alebo nelegálnych zdrojov.

Komisia zároveň vyzýva príslušné orgány v tretích krajinách, aby podnikli účinné kroky na zastavenie porušovania práv duševného vlastníctva.